

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Pytania i odpowiedzi (Q&A) dotyczące działań podejmowanych w ramach programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności podczas pandemii COVID-19 (cz. I)

Pojawienie się pandemii COVID-19 wpływa negatywnie zarówno na bieżące, jak i na planowane działania w programach Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności.

Głównym celem Komisji Europejskiej jest zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony uczestnikom programów Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, przy pełnym poszanowaniu wszystkich ograniczeń wprowadzonych przez poszczególne kraje. Komisja Europejska udziela pomocy beneficjentom, studentom, uczniom, wolontariuszom i innym uczestnikom programów w celu wsparcia ich w poradzeniu sobie z zaistniałą sytuacją.

Komisja Europejska będzie kontynuować swoje działania, odpowiednio dostosowując je do zmieniającej się sytuacji, objaśniając i upraszczając zasady oraz procedury, tam gdzie jest to niezbędne, we współpracy z Narodowymi Agencjami programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności oraz Agencją Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA).

Do kogo mogę się zwrócić z pytaniami dotyczącymi skutków pandemii COVID-19 dla działań w ramach programu Erasmus+ lub Europejskiego Korpusu Solidarności?

- **Uczestnicy indywidualni** (studenci, nauczyciele, młodzież, kadra młodzieżowa, wolontariusze itp.) w przypadku napotkania problemów powinni się zwrócić do swojej instytucji/organizacji macierzystej. Instytucje/organizacje powinny być w kontakcie z uczestnikami swoich projektów, nawet jeśli same nie funkcjonują w swojej siedzibie. Bardzo prosimy o zrozumienie w przypadku, gdy pytania dotyczące spraw finansowych (zwrot kosztów, ich kwalifikowalność, warunki finansowania itp.) będą rozpatrywane z opóźnieniem spowodowanym ograniczonym kontaktem z wieloma instytucjami i organizacjami. Poniższe informacje przedstawiają zestaw najczęstszych pytań zadawanych przez uczestników indywidualnych wraz z odpowiedziami.
- **Beneficjenci – organizacje koordynujące projekty** (uczelnie, szkoły, organizacje młodzieżowe itp.) powinny skontaktować się z agencją, która przyznała im dofinansowanie, czyli z:
  - Narodową Agencją w kraju macierzystym (tj. opiekunem projektu w Narodowej Agencji w przypadku polskich organizacji) w przypadku większości akcji programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności. Narodowe Agencje działają we wszystkich państwach członkowskich UE oraz w Macedonii Północnej, Islandii, Liechtensteinie, Norwegii, Turcji, Serbii i Zjednoczonym Królestwie;
  - Agencją Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) w przypadku akcji centralnych programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, takich jak: Erasmus Mundus Joint Master Degrees, Jean Monnet, European Universities, Centres of Vocational Excellence, Capacity Building, European Youth Together or Volunteering teams in High Priority Areas.
- **Inni uczestnicy projektów (partnerzy projektów)**, którzy nie są bezpośrednimi beneficjentami (uczelnie, szkoły, organizacje młodzieżowe itp.) powinni kontaktować się z koordynatorem projektu, w którym uczestniczą.

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Pytania zadawane przez uczestników programów Erasmus+/Europejskiego Korpusu Solidarności

Byłem/łam za granicą w ramach programu Erasmus+/Europejskiego Korpusu Solidarności, ale musiałem/łam wrócić do domu. Czy mogę zatrzymać dofinansowanie?

- Jeśli jesteś już w domu ale: a) nadal ponosisz wydatki bezpośrednio i wyłącznie odnoszące się do pobytu za granicą takie jak wynajem i opłaty za elektryczność oraz/lub b) bierzesz udział w zajęciach online lub innych działaniach w sposób zdalny (jeśli instytucja/organizacja kraju goszczącego to umożliwiła w zastępstwie planowanych zajęć/działań w formie tradycyjnej), wtedy możesz zatrzymać dofinansowanie.
- Ponadto możesz uzyskać zwrot dodatkowych kosztów podróży, jeśli takie wystąpiły. W tej sprawie należy skontaktować się z instytucją/organizacją wspierającą/wysyłającą (pod warunkiem, że organizacja będzie dysponowała dodatkowymi funduszami UE na wsparcie Twoich działań).
- Jeśli nie ponosisz żadnych kosztów w kraju docelowym, możesz być poproszony o zwrot tej części dofinansowania, która dotyczy okresu od chwili zakończenia pobytu za granicą do oryginalnie planowanej daty powrotu z mobilności.

Byłem/łam za granicą w ramach programu Erasmus+, ale moje zajęcia zostały odwołane, bo instytucja przyjmująca została zamknięta. Zdecydowałem/łam, że zostaję w kraju goszczącym. Czy mogę zatrzymać dofinansowanie?

- Jeśli pozostałeś/łaś w kraju goszczącym i: a) nadal ponosisz wydatki bezpośrednio i wyłącznie związane z pobytem w tym kraju, takie jak wynajem i opłaty za elektryczność oraz/lub b) bierzesz udział w zajęciach online (jeśli instytucja goszcząca uruchomiła takie zajęcia w zastępstwie tych planowanych), wtedy możesz zatrzymać dofinansowanie.
- Ponadto możesz uzyskać zwrot dodatkowych kosztów przedłużonego pobytu za granicą podczas pandemii COVID-19, jeśli takie wystąpiły. W tej sprawie należy skontaktować się ze swoją instytucją/organizacją (pod warunkiem, że organizacja będzie dysponowała dodatkowymi funduszami UE na wsparcie Twoich działań).

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Byłem/łam za granicą w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności, ale moje działania zostały odwołane, bo instytucja została zamknięta. Nie mogłem/łam powrócić do domu. Czy mogę zatrzymać moje kieszonkowe/dodatek relokacyjny?

- o Jeśli zostałeś/łaś w kraju goszczącym i: a) nadal ponosisz wydatki bezpośrednio i wyłącznie związane z Twoim pobytem w tym kraju oraz/lub b) uczestniczysz w działaniach online (jeśli instytucja goszcząca uruchomiła takie zajęcia w zastępstwie tych planowanych), wtedy tak, możesz zatrzymać dofinansowanie.
- o Podobnie, jak w opisanych powyżej przypadkach, organizacja może pozyskać dofinansowanie w celu pokrycia innych kosztów związanych z Twoim pobytem.

Planowałem/łam wyjazd do innego kraju w ramach programu Erasmus+ lub Europejskiego Korpusu Solidarności, ale musiałem/łam go odwołać z powodu pandemii COVID-19. Zarówno bilet lotniczy, jak i część kosztów pobytu jest już opłacona. Czy mogę zatrzymać dofinansowanie, które otrzymałem/łam przed podróżą na pokrycie jej kosztów?

- o Jeśli zapłaciłeś już za podróż w związku z planowaną mobilnością (bilet lotniczy, którego nie wykorzystałeś/łaś lub za który nie mogłeś uzyskać zwrotu pieniędzy), możesz uzyskać dofinansowanie kosztów podróży, jeśli zasady finansowania danej akcji przewidują dofinansowanie na podróż.
- o Jeśli akcja tego nie przewiduje, masz prawo do zatrzymania lub otrzymania części dofinansowania, w wysokości nieprzekraczającej poniesionych kosztów. Może uda Ci się odzyskać część kosztów rezerwacji i pobytu (powinieneś podjąć takie starania)? Możliwość zatrzymania lub odzyskania dofinansowania należy sprawdzić poprzez kontakt z instytucją/organizacją wspierającą/wysyłającą (pod warunkiem, że organizacja będzie dysponowała dodatkowymi funduszami UE na wsparcie Twoich działań).

Czy mogę przesunąć planowaną mobilność (wyjazd) w ramach programu Erasmus+/Europejskiego Korpusu Solidarności na później?

- o Skontaktuj się ze swoją instytucją macierzystą/organizacją wspierającą, żeby poznać szczegóły. Co do zasady Narodowe Agencje będą zgadzać się na przedłużenie czasu trwania projektu w programie Erasmus+ (który może obejmować wyjazdy za granicę dla wielu uczestników) lub projektu Europejskiego Korpusu Solidarności o maksymalnie 12 miesięcy.

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Brałem/łam udział w działaniu/projekcie Europejskiego Korpusu Solidarności w innym kraju. Projekt został zawieszony, ponieważ organizacja/institucja goszcząca została zamknięta. Czy będę mógł/mogła kontynuować to działanie później?

- Skontaktuj się ze swoją organizacją wspierającą, ale co do zasady taką sytuację można uznać za tymczasowe zawieszenie realizacji działania, które prawdopodobnie będzie mogło być kontynuowane w późniejszym terminie.

Jestem absolwentem uczelni wyższej lub szkoły branżowej, skończyłem niedawno kształcenie i chciałem odbyć staż za granicą. Są one jednak dostępne tylko dla absolwentów, którzy ukończyli studia/naukę do 12 miesięcy wcześniej. Czy możliwa jest zmiana tego warunku?

- Absolwenci szkół wyższych lub szkół branżowych, którzy muszą odłożyć planowane praktyki/staże za granicą, będą mogli je realizować w ciągu 18 miesięcy od ukończenia studiów lub nauki. Nie muszą się zmieścić w dotychczas obowiązujących 12-miesięcznych ramach czasowych.

Pytania zadawane przez organizacje/institucje

Wielu studentów Erasmusa+ obawia się, że okres studiów za granicą nie zostanie uznany. Jakiej pomocy można im udzielić, aby poradzi sobie z tą sytuacją?

- Uczelnie proszone są o zachowanie jak największej elastyczności i pragmatycznego podejścia w celu umożliwienia studentom osiągnięcia efektów kształcenia wskazanych w ich Porozumieniach o programie studiów/praktyki (*Learning agreement*), niezależnie od miejsca, w którym obecnie przebywają. Jednym z takich wspierających rozwiązań jest wprowadzenie możliwości nauki zdalnej. Będzie ono szczególnie przydatne w przypadku studentów, którzy powrócili do swoich krajów, a mogliby ukończyć swoje zajęcia w instytucji goszczącej na odległość i uzyskać pełne uznanie punktów ECTS w ramach studiów zdalnych.

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Gdy granice zaczęły się zamykać, jeden z naszych uczestników musiał kupić dodatkowy bilet lotniczy, aby wcześniej wrócić do domu, ponieważ linia lotnicza nie zgodziła się zmienić pierwotnej daty powrotu. Czy możemy pokryć te dodatkowe lub wyjątkowe koszty z dofinansowania programu Erasmus+ lub Europejskiego Korpusu Solidarności?

- o Tak, można uznać te koszty za uprawnione, o ile całkowity budżet projektu objętego przedmiotową umową o dofinansowanie nie zostanie przekroczony. W razie późniejszego audytu może być konieczne przedstawienie dowodu na konieczność zwrotu tych dodatkowych kosztów.

Z powodu trudności spowodowanych pandemią COVID-19 musieliśmy ponieść pewne wyjątkowe koszty związane z uczestnikiem z niepełnosprawnością, który potrzebował pomocy przez dłuższy okres. Czy są to koszty uprawnione?

- o Tak, można uznać te koszty za uprawnione, o ile całkowity budżet projektu objętego przedmiotową umową o dofinansowanie nie zostanie przekroczony. W razie późniejszego audytu może być konieczne przedstawienie dowodu na konieczność zwrotu tych dodatkowych kosztów.

Chciałbym/chciałabym wziąć udział w przygotowywanym projekcie, dla którego kończy się termin na złożenie wniosku. Nie mogę się skontaktować z moimi partnerami w innych krajach, ponieważ ich biura są zamknięte. Czy Komisja może przesunąć termin składania wniosków?

- o Komisja przedłużyła wiele terminów składania wniosków w ramach programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności. Nowe terminy można znaleźć pod tym [linkiem](#).
- o Proszę skontaktować się z Narodową Agencją, ponieważ niektóre procedury administracyjne dotyczące składania formularzy wniosków zostaną uproszczone (link do kontaktu do Polskiej Narodowej Agencji znajduje się na końcu komunikatu).

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Moja praca polega na koordynacji projektów programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności i z tych projektów – w ramach kosztów wsparcia organizacyjnego – otrzymuję wynagrodzenie ja oraz moi koledzy. Biorąc pod uwagę anulowanie wielu działań, czy nadal możemy być pewni, że możemy zachować wsparcie organizacyjne, na które liczyliśmy?

- o W przypadkach określonych powyżej, w których poszczególni uczestnicy są uprawnieni do otrzymania lub utrzymania indywidualnego dofinansowania – tak, będziecie uprawnieni do otrzymania wsparcia organizacyjnego w ramach programu Erasmus+ lub Europejskiego Korpusu Solidarności.
- o Nawet w przypadkach odwołania działań w ramach projektów programu Erasmus+ lub Europejskiego Korpusu Solidarności mają Państwo prawo do otrzymania wsparcia organizacyjnego. Podejście to uwzględnia koszty wynajmu pomieszczeń, przygotowania i monitorowania uczestników przed wyjazdem, a także zadania, które są wykonywane, aby pomóc uczestnikom w zarządzaniu sytuacją wyjątkową, jaką jest pandemia COVID-19 (odwołania, kontakty z partnerami goszczącymi, doradztwo itp.).

Jestem koordynatorem projektu i musiałem go zawiesić. Czy mogę zachować dofinansowanie na zarządzanie projektem? Czy mogę poprosić o przedłużenie projektu i ukończyć działania w późniejszym terminie?

- o Beneficjenci partnerstw strategicznych lub projektów solidarnościowych mogą zdecydować o czasowym zawieszeniu projektu, poprosić o przedłużenie czasu trwania projektu i przeprowadzić planowane działania po zniesieniu obowiązujących ograniczeń w związku z pandemią COVID-19. W takim wypadku dofinansowanie na zarządzanie projektem zostanie obliczone na podstawie czasu trwania nowego projektu, z wyłączeniem okresu zawieszenia, ale nie może przekroczyć całkowitej uzgodnionej kwoty dofinansowania.

Jestem koordynatorem/koordynatorką projektu. Musiałem/łam odwołać działania, a poniosłem/łam już pewne wydatki, których nie odzyskam (wynajem sali, zakwaterowanie dla uczestników itp.). Czy koszty te zostaną pokryte?

- o Proszę skontaktować się z opiekunem projektu w Narodowej Agencji (link do kontaktu do Polskiej Narodowej Agencji znajduje się na końcu komunikatu). W przypadkach, gdy działania w ramach programu Erasmus+ lub Europejskiego Korpusu Solidarności zostaną anulowane, a organizacje poniosą koszty, których nie można odzyskać, będą one miały możliwość ich pokrycia.

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Chcę zawrzeć umowę o dofinansowanie projektu, ale nie jestem w stanie uzyskać fizycznego podpisu mojego szefa, który powinien ją podpisać. Czy zeskanowana kopia wystarczy?

- o Proszę skontaktować się z Narodową Agencją w swoim kraju (link do kontaktu do Polskiej Narodowej Agencji znajduje się na końcu komunikatu). Biorąc pod uwagę obecne wyjątkowe okoliczności, Narodowa Agencja może wyrazić zgodę na tymczasowe przyjęcie zeskanowanych podpisanych egzemplarzy umów finansowych. Oryginalne podpisy na umowach finansowych trzeba będzie uzupełnić po zniesieniu obowiązujących ograniczeń związanych z pandemią COVID-19.

Kontakt do Polskiej Narodowej Agencji Programu Erasmus+:

<https://erasmusplus.org.pl/kontakt/ogolny/>

Kontakt do Polskiej Narodowej Agencji Europejskiego Korpusu Solidarności:

<https://eks.org.pl/kontakt/>

Warszawa, 2 kwietnia 2020 r.

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Pytania i odpowiedzi (cz. II)

Uwaga! Niniejszy dokument stanowi odpowiedź na wyjątkową sytuację związaną z globalną pandemią. W tej szczególnej sytuacji zastosowanie zasady siły wyższej jest jak najbardziej uzasadnione. Zachowując szczególną ostrożność, która stanowi podstawę wszystkich działań Komisji, byłoby bardzo trudno podjąć inną decyzję w obecnych okolicznościach – gdy większość działań, planowanych lub realizowanych, została/będzie odwołana lub odłożona w czasie. W konsekwencji, w celu uproszczenia procedur administracyjnych i ułatwienia pracy w sytuacji stosowania dużej liczby przypadków siły wyższej Dyrekcja Generalna ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury (DG EAC) zaleca Narodowym Agencjom stosowanie elastycznego podejścia w przypadku studentów, uczniów, wolontariuszy i innych uczestników mobilności programu Erasmus+ i EKS.

Jednakże zasada siły wyższej nie może być stosowana automatycznie. Narodowe Agencje muszą zastosować indywidualne podejście do poszczególnych przypadków w ich kontekście krajowym w celu sprawdzenia, czy wykorzystanie wyjątkowych rozwiązań opisanych poniżej jest uzasadnione. Zatem zastosowanie tych rozwiązań każdorazowo musi być oceniane przez Narodowe Agencje na zasadach indywidualnych dla każdego odrębnego działania, a zasada siły wyższej powinna być stosowana z ograniczeniami, bez jej nadużywania.

1. Czy studenci/uczący się/kadra mają wypełnić indywidualną ankietę uczestnika, jeśli ich mobilność nie została zrealizowana, ale pewne koszty zostały zakwalifikowane na zasadzie siły wyższej?

- Zasada wypełniania ankiety dla danej akcji nie obowiązuje w przypadku siły wyższej.

2. Czy dodatkowe koszty podróży poniesione przez studentów, którzy otrzymali grant bez dofinansowania (grant zerowy) będą zwracane w ten sam sposób, co w przypadku studentów, którzy otrzymali grant?

- Jak podano we wskazówkach dotyczących stosowania zasady siły wyższej, uczestnicy mogą otrzymać wyższe dofinansowanie niż planowano. W związku z tym beneficjent może w wyjątkowych wypadkach zdecydować o zwrocie kosztów dla uczestników z zerowym grantem, nawet jeśli w normalnej sytuacji uczestnik tego typu nie otrzymuje dofinansowania z UE na podróż i koszty utrzymania.

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

3. Czy beneficjenci mogą już teraz odwołać mobilności zaplanowane np. na wrzesień i otrzymać rekompensatę wynikającą z zastosowania zasady siły wyższej?

- o Nie ma powodu, by odwoływać teraz mobilności planowane na wrzesień, sytuacja może do tego czasu ulec zmianie. Monitorujemy zmieniające się warunki i na bieżąco będziemy aktualizować nasze zalecenia odpowiednio do pojawiających się nowych okoliczności. Jednak Narodowa Agencja zaleca beneficjentom, aby unikać ponoszenia kosztów przygotowawczych w razie wątpliwości co do możliwości realizacji danego działania.

4. Czy możecie potwierdzić, że nauczanie zdalne (online) jest uznawane także dla profesorów i nauczycieli? Czy zasady dotyczące zdalnego uczenia się określone dla studentów dotyczą również kadry?

- o Jeśli chodzi o uznawanie działań online, nie ma różnic między studentami i kadrami. Co do zasady działania stosowane w sytuacji siły wyższej dotyczące nauczania online pozwalają beneficjentom na używanie ich do ukończenia lub kontynuowania działań w ramach realizowanych projektów. W przypadku działań planowanych beneficjenci powinni je przełożyć na inny termin; w tym celu wprowadzono rozwiązanie pozwalające na przedłużenie czasu trwania realizacji projektów..

Czas trwania projektu

5. Jeśli czas trwania projektu jest przedłużony od 24 miesięcy (lub mniej) do ponad 24 miesięcy, czy to oznacza, że obowiązuje złożenie raportu przejściowego?

- o Nie, to oznaczałoby wprowadzenie nowych wymogów, podczas gdy celem nowych rozwiązań jest wsparcie beneficjentów w trudnej sytuacji.

Nie dotyczy projektów mobilności w sektorze szkolnictwa wyższego, gdzie celem raportów przejściowych jest stwierdzenie stanu wykorzystania środków przyznanych w ramach danej umowy i ewentualne przeznaczenie środków niewykorzystywanych przez jedno uczelnie dla innych, deklarujących gotowość wykorzystania dodatkowych środków (tzw. redystrybucja środków). Wymaga to złożenia raportów przejściowych przez wszystkie uczelnie w terminach określonych w umowie (lub aneksie do umowy – jeśli dotyczy), bez względu na czas trwania projektów.

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

6. Czy projekty trwające 36 miesięcy mogą zostać przedłużone, biorąc pod uwagę fakt, że projekty Akcji 2 z roku 2017 działają na podstawie umowy, która daje im ok. 5 miesięcy dodatkowo na działania przed wygaśnięciem umowy?

Maksymalny czas trwania projektu to 36 miesięcy (z wyjątkiem projektów Akcji 107 z roku 2018, jak podano w pytaniu B5), co oznacza, że co do zasady projekty Akcji 2 trwające 36 miesięcy nie mogą być przedłużone.

Rozumiemy jednak, że przedłużenie projektów Akcji 2 może okazać się konieczne w uzasadnionych przypadkach. W szczególności dotyczy to wydłużenia projektów Akcji 2 z roku 2017, które kończą się w roku 2020 (do 31.08.2020) i nie mają możliwości nadrobienia opóźnień wywołanych przez zawieszenie działań spowodowanych przez COVID-19, tak aby pozwolić tym projektom na opracowanie planowanych efektów i uniknąć zmniejszenia końcowej kwoty grantu.

Narodowe Agencje mogą w związku z tym zdecydować na indywidualnych zasadach o przedłużeniu czasu trwania projektu z powodu siły wyższej.

Przedłużenie umowy powinno obejmować wyłącznie czas niezbędny do zakończenia działań, w związku z tym na tym etapie zalecamy, żeby nie przedłużać czasu trwania projektu o więcej niż 4 miesiące.

Działania Narodowej Agencji i zarządzanie cyklem życia projektu

7. Czy wdrażanie procesu akredytacyjnego dla nowego programu zostanie opóźnione?

- o Uruchomienie procesu akredytacyjnego dla sektorów edukacji szkolnej, zawodowej i edukacji dorosłych jest w tej chwili planowane na koniec kwietnia/początek maja i przygotowania odbywają się bez większych zakłóceń. Daty rozpoczęcia procesu akredytacyjnego dla sektora Młodzież i Europejskiego Korpusu Solidarności (Znak Jakości) nie zostały jeszcze ustalone. Komisja pozostaje w stałym kontakcie z dyrektorami Narodowych Agencji, aby monitorować rozwój sytuacji i podejmować stosowne kroki, jeśli zajdzie taka potrzeba.

8. Jaki przelicznik kursu waluty należy stosować dla płatności w sytuacji zastosowania zasady siły wyższej?

- o Przelicznik kursu waluty jest podany przez Narodową Agencję w artykule 1.4.10. umowy o dofinansowanie podpisanej z beneficjentem.

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

9. W jaki sposób należy wpisywać przypadki siły wyższej do systemów informatycznych (IT)?

- o Dokumentacja elektroniczna dotycząca MobilityTool+ i EPlusLink będzie odpowiednio zaktualizowana w celu zapewnienia wskazówek dotyczących stosowania tych narzędzi w obecnych okolicznościach.

Wsparcie dla uczestników

10. Czy byłoby możliwe wydanie ogólnej rekomendacji repatriacyjnej dla wszystkich wolontariuszy?

- o Wydanie takich zaleceń należy do rządów krajowych. Komisja nie może interweniować w tej dziedzinie.

Składanie dokumentów

11. W trwających konkursach formularze wniosków można składać bez załączników wymagających podpisu współbeneficjentów. Czy to podejście dotyczy także scentralizowanych działań?

- o Tak, podejście to dotyczy również działań scentralizowanych. Podpis będzie wymagany na późniejszym etapie, po zniesieniu ograniczeń związanych z COVID-19.

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Specyfika ICM

12. W kwestii specjalnych transferów, które można wykonać w ramach projektów 2018 Akcji 107 z powodu sytuacji związanej z epidemią COVID-19:

- Czy transfery środków pomiędzy krajami partnerskimi w ramach budżetów przewidzianych w umowie między NA a uczelnią mogą być realizowane w dowolnym momencie do zakończenia projektu?
- Czy konieczna jest zmiana umowy, jeżeli po przekazaniu środków całkowity budżet projektu zmieni się o ponad 40%? Mówiąc bardziej ogólnie, czy zmiana budżetu projektu jest konieczna również w przypadku zastosowania siły wyższej?

- Agencje Narodowe mogą, w celu dalszego ułatwienia realizacji projektów ICM 2018, zdecydować o zezwoleniu beneficjentom na stosowanie zasad, odstępstwa od zasad dotyczących transferów między krajami partnerskimi w tym samym regionie (regiony zostały opisane w przypisie do omawianego dokumentu), które na mocy art. I.3.3. umowy są zabronione.

Jeżeli NA zamierza skorzystać z tej możliwości, konieczne jest wprowadzenie zmian do umowy (warunki specjalne), które pozwolą na wyraźne odstępstwo od pułapów określonych w punktach b), c), d) i f) art. I.3.3., zastępując w ten sposób limity określone w zasadach elastyczności. Zmiana załącznika II (budżet projektu) nie jest jednak konieczna, ponieważ zmiana powyższych punktów w art. I.3.3. pociąga za sobą możliwość dokonania poprawek w przydziale środków bez ograniczeń.

Ograniczenie przewidziane w art. I.3.3. punkt e), który stanowi, że zmiany rozpatrywane łącznie nie mogą przekroczyć 40% całkowitego budżetu projektu przydzielonego w załączniku II bez poprawki, nadal ma zastosowanie.

Narodowe Agencje mogą oferować tę możliwość wszystkim swoim beneficjentom, którzy znaleźli się w tej samej/podobnej sytuacji, zgodnie z zasadą równego traktowania, pozostawiając w gestii beneficjenta decyzję o zaakceptowaniu i podpisaniu lub odrzuceniu proponowanej zmiany/poprawki.

Ta elastyczność w stosunku do beneficjentów ma pomóc projektom napotyającym trudności związane z ograniczeniami związanymi z wybuchem epidemii COVID-19. Dlatego też, jeśli podpisano poprawioną umowę, transfery mogą być realizowane w dowolnym momencie trwania projektu.

Działania te mają również zastosowanie do umów z wieloma beneficjentami.

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Specyfika Europejskiego Korpusu Solidarności

13. Czy możemy wesprzeć więcej działań krajowych i lokalnych Projektów Solidarności w 2020 r. niż jest to dozwolone zgodnie z podziałem budżetu?

- o Zgodnie z umową delegacyjną (*Delegation agreement*) NA mogą przydzielać środki na poszczególne akcje elastycznie wg zasad określonych w art. I.3.3.8. umowy lub poprzez złożenie wniosku o zmianę umowy zgodnie z art. I.8.3. lit. g), nie przekraczając, w każdym z tych wypadków, maksymalnego 20-procentowego progu dotacji przeznaczonej na działania krajowe.

Dla przypomnienia, budżet na działania krajowe oblicza się w następujący sposób: całkowita kwota przeznaczona na działania krajowe dla ESC11, ESC13 i ESC21 + 100% alokacji dla ESC31.

14. Wolontariusze Europejskiego Korpusu Solidarności zakończyli lub kończą swoje działania i nie mogą wrócić do swojego kraju. Jaki jest zakres ochrony ubezpieczeniowej zapewnionej wolontariuszom w takiej sytuacji? Jaka jest ochrona ubezpieczeniowa w kraju pochodzenia wolontariusza/kraju goszczącym w przypadku przerwania działań?

- o Wolontariusze są objęci ochroną ubezpieczeniową w kraju goszczącym przez cały okres, na jaki zostali zgłoszeni do ubezpieczenia + 2 miesiące. W razie potrzeby, w tych przypadkach, gdy działanie trwa krócej niż 12 miesięcy, zalecamy organizacjom wydłużenie czasu trwania działania.

Równolegle Komisja sprawdza, w jaki sposób można zapewnić ochronę ubezpieczeniową tym wolontariuszom, którzy musieli zostać w kraju goszczącym, a zakończyli już 12 miesięcy swojego działania, w wypadku gdy sytuacja zmuszająca ich do pozostania w kraju goszczącym przedłuży się i dodatkowe 2 miesiące ubezpieczenia zostaną wykorzystane.

Należy pamiętać, że ochrona ubezpieczeniowa zostanie przerwana, jeśli projekt zostanie zakończony, rozwiązany lub anulowany.

W przypadku zawieszenia realizacji działań obowiązują następujące scenariusze:

A. Wolontariusze wrócili do domu: Wolontariusze są objęci ochroną nawet w swoim kraju przez cały okres, na jaki zostali zgłoszeni do ubezpieczenia + 2 miesiące. Jeśli ochrona ubezpieczeniowa nie jest potrzebna w domu, można ją zawiesić.

B. Wolontariusze nie mogą wrócić do swojego kraju: Wolontariusze są objęci ubezpieczeniem w kraju przyjmującym przez cały okres, na jaki zostali zgłoszeni do ubezpieczenia + 2 miesiące.

Równolegle Komisja sprawdza, jak zapewnić ochronę ubezpieczeniową na okres przekraczający 12 miesięcy, tak by ubezpieczenie obejmowało zarówno okres czasowego zawieszenia działania, jak i następnie dalszej jego realizacji.

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

15. Wielu wolontariuszy Europejskiego Korpusu Solidarności zawiesiło realizację swoich działań i wróciło do domu na okres przerwy w działaniach, gdy jednocześnie wielu innych nie może wrócić do kraju w okresie przerwy. Na jakich warunkach wolontariusze mogą kontynuować działalność?

- o Całkowity kwalifikowalny czas trwania działania to 12 miesięcy, przy czym realizacja działania może zostać zawieszona w razie potrzeby ze względu na sytuację związaną z epidemią COVID-19. Wolontariusze Europejskiego Korpusu Solidarności mogą zatem wznowić realizację działania po zakończeniu okresu zawieszenia i dokończyć realizację działania, trwającego w sumie maksymalnie 12 miesięcy.

Beneficjent musi jednak zweryfikować i upewnić się, że umowa o dofinansowanie podpisana z NA pozostanie w mocy przez cały okres działania, w tym przez czas zawieszenia. W razie potrzeby beneficjent musi złożyć wniosek o wydłużenie okresu obowiązywania umowy.

16. Czy można również przedłużyć czas trwania projektów ESC13?

- o Przedłużenie dotyczy także projektów ESC13 – Partnerstwa na rzecz wolontariatu.

Kontakt do Polskiej Narodowej Agencji Programu Erasmus+:

<https://erasmusplus.org.pl/kontakt/ogolny/>

Kontakt do Polskiej Narodowej Agencji Europejskiego Korpusu Solidarności:

<https://eks.org.pl/kontakt/>

Warszawa, 29 kwietnia 2020 r.

